

**Opinia Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych
w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości
z 2 grudnia 2025 r. w sprawie określenia jednostek organizacyjnych
prokuratury właściwych do prowadzenia postępowań w sprawach
o przestępstwa motywowane uprzedzeniami¹**

1. Zamawiający.

Opinię przygotowano na zlecenie Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych.

2. Przedmiot opinii.

Opinia dotyczy projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 2.12.2025 r. w sprawie określenia jednostek organizacyjnych prokuratury właściwych do prowadzenia postępowań w sprawach o przestępstwa motywowane uprzedzeniami.

3. Uzasadnienie projektu.

W uzasadnieniu wskazuje się na następujące motywy przemawiające za ustaleniem właściwości 12 wskazanych prokuratur rejonowych i 1 prokuratury okręgowej w sprawach o przestępstwa motywowane uprzedzeniami, niezależnie od miejsca ich popełnienia:

- 1) wzrost przestępczości w zakresie przestępstw motywowanych uprzedzeniami;
- 2) specyfika postępowań karnych prowadzonych w sprawach o przestępstwa motywowane uprzedzeniami;

---

¹ Tekst dostępny <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12404802/katalog/13172900#13172900> dostęp 14.12.2025 r.

OŚRODEK BADAŃ, STUDIÓW I LEGISLACJI KRAJOWEJ RADY RADCÓW PRAWNYCH

KRAJOWA IZBA RADCÓW PRAWNYCH | ul. Powązkowska 15, 01-797 Warszawa | tel.: 22 300 86 40 | kirp@kirp.pl | NIP 5261043011

- 3) doniosłość społeczna postępowań karnych w sprawach o te czyny oraz waga społecznego oddziaływania podejmowanych decyzji procesowych (w szczególności błędnych);
- 4) przypadki nieporadności organów ścigania w postępowaniach karnych prowadzonych w sprawach o przestępstwa motywowane uprzedzeniami skutkujące poczuciem bezkarności sprawców oraz naruszeniem wizerunku prokuratury;
- 5) skutki społeczne przestępczości motywowanej uprzedzeniami w zakresie dezinformacji, manipulowania nastrojami społecznymi, obniżania poziomu wrażliwości na przemoc, wreszcie – stabilności społecznej i bezpieczeństwa państwa;
- 6) swego rodzaju solidarność sprawców przestępstw motywowanych uprzedzeniami, służąca doskonaleniu przestępczego „warsztatu” przy użyciu elektronicznych środków komunikacji;
- 7) pozytywne doświadczenia związane z funkcjonowaniem tego rodzaju rozwiązań wprowadzonych wytycznymi z 27.02.2014 r.;
- 8) pozytywne doświadczenia innych państw, w których funkcjonują podobne rozwiązania (tj. względy komparatystyczne);
- 9) efektywne zarządzanie zasobami finansowymi (m. in. poprzez szkolenia) i ludzkimi (powierzenie postępowań wyznaczonym prokuratorom, którzy w krótkim czasie zdobędą odpowiednie doświadczenie).

4. Zawartość normatywna projektu.

Projektowane rozporządzenie zawiera trzy jednostki redakcyjne. Zostaną one w tej części syntetycznie scharakteryzowane i opatrzone uwagami generalnymi.

Przepis § 1 ustala właściwość 12 prokuratur rejonowych i 1 prokuratury okręgowej w sprawach o przestępstwa motywowane uprzedzeniami. W obszarze właściwości aż 10 z 11 prokuratur regionalnych do tego rodzaju spraw została wyznaczona jedna prokuratura rejonowa, jedynie w wypadku obszaru właściwości Prokuratury Regionalnej w Warszawie wyznaczono dwie jednostki. Zważywszy na liczbę tego rodzaju postępowań

ÓŚRODEK BADAŃ, STUDIÓW I LEGISLACJI KRAJOWEJ RADY RADCÓW PRAWNYCH

KRAJOWA IZBA RADCÓW PRAWNYCH | ul. Powązkowska 15, 01-797 Warszawa | tel.: 22 300 86 40 | kirp@kirp.pl | NIP 5261043011

oraz względy geograficzne (w szczególności związane z zapewnieniem stronom możliwości rzeczywistego udziału w czynnościach procesowych w postępowaniu przygotowawczym), takie rozwiązanie wydaje się optymalne. Ponadto za słuszne należy uznać powierzenie Prokuraturze Okręgowej w Warszawie prowadzenia spraw o przestępstwa motywowane uprzedzeniami przekazane jej do prowadzenia lub nadzorowania z uwagi na wagę lub charakter przestępstwa lub stopień skomplikowania postępowania. Co do zasady bowiem w tego rodzaju sprawach postępowania będą prowadzone w jednostkach liniowych najniższego szczebla. Dysponują one największymi zasobami kadrowymi. Z kolei wyznaczenie tylko jednej prokuratury okręgowej, odpowiedzialnej także za nadzór, umacnia koncentrację wszystkich postępowań, ułatwiając ich koordynację, co z kolei powinno wpłynąć na ujednoczenie (albo co najmniej uzbieźnienie) praktyki prowadzenia tego rodzaju postępowań. Osiągnięcie takiego rezultatu jest z perspektywy stron i innych uczestników postępowań w tego rodzaju sprawach, ale także wszystkich adresatów norm prawno-karnych, będących także obserwatorami życia społecznego, absolutnie kluczowe.

Przepis § 2 zawiera swego rodzaju definicję przestępstw motywowanych uprzedzeniami, istotną z perspektywy kwalifikowania określonych zachowań (czynów w znaczeniu ontologiczno-historycznym) jako przestępstw należących do właściwości wyznaczonych prokuratur. Są nimi, co warto podkreślić, nie tylko „klasyczne” tzw. przestępstwa z nienawiści (stypizowane w art. 119 § 1, art. 256 § 1, § 1a i § 2 oraz art. 257 k.k.²), ale także art. 117 § 3, art. 126a, art. 133, art. 137 § 2, art. 194, art. 195 § 1, art. 196 i art. 255 k.k., a także w art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2025 r. poz. 514). Co więcej, w rozumieniu projektowanego rozporządzenia uważa się za nie także inne przestępstwa, o ile treść zawiadomienia lub ustalone okoliczności sprawy wskazują, że popełniono je z powodu

---

² Pominięto art. 55 ustawy z 18.12.1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (t.j. z 2023 r., poz. 102 ze zm.; dalej: ustawa o IPN), obejmujący karalnością tzw. kłamstwo oświęcimskie, co jest pochodną art. 45a ustawy o IPN, zgodnie z którym to prokurator oddziałowej komisji (tj. tzw. prokurator IPN) wszczyna śledztwa w sprawach o przestępstwa określone w art. 54 i art. 55 ustawy o IPN.

OŚRODEK BADAŃ, STUDIÓW I LEGISLACJI KRAJOWEJ RADY RADCÓW PRAWNYCH

KRAJOWA IZBA RADCÓW PRAWNYCH | ul. Powązkowska 15, 01-797 Warszawa | tel.: 22 300 86 40 | kirp@kirp.pl | NIP 5261043011

uprzedzeń ze względu na rzeczywiste albo domniemane powiązanie pokrzywdzonego lub innego przedmiotu zamachu z grupą wyróżnioną na podstawie cech charakterystycznych wspólnych dla jej członków takich jak rasa, narodowość, przynależność lub pochodzenie etniczne, wyznanie lub bezwyznaniowość, płeć, wiek, niepełnosprawność fizyczna lub psychiczna, orientacja seksualna lub tożsamość płciowa. Rozwiązanie to jest kompleksowe i spójne z Wytycznymi Prokuratora Generalnego w sprawie prowadzenia postępowań o przestępstwa motywowane uprzedzeniami z 5.03.2025 r.³ Na pełną aprobatę zasługuje tutaj uwzględnienie dorobku badań kryminologicznych, socjologicznych i psychologicznych opisujących i analizujących przestępstwa motywowane uprzedzeniami jako fenomen społeczny. Ich zakres desygnatów nie jest bowiem ani ograniczony do przywołanych wyżej przestępstw stypizowanych w trzech jednostkach redakcyjnych kodeksu karnego i jednej jednostki redakcyjnej ustawy o IPN (takie podejście byłoby całkowicie oderwane od rzeczywistości społecznej, której krajobraz przestępczości motywowanej uprzedzeniami jest, niestety, zdecydowanie bogatszy), ani do historycznie pierwszych kryteriów wyboru ofiary, które w związku z doświadczeniami II wojny światowej społeczność międzynarodowa postanowiła wyraźnie naznaczyć jako szczególnie karygodne w odpowiednich aktach prawa międzynarodowego⁴. Innymi słowy jakkolwiek prawo karne materialne, z woli uczestników procesu legislacyjnego, pozostaje w tej mierze konserwatywne (i pomija np. płeć jako cechę istotną dla bytu przestępstwa z art. 256 § 1 k.k. w zakresie, w jakim obejmuje karalnością nawoływanie do nienawiści, co notabene może być uznawane za dyskryminację), to na poziomie praktyki prowadzenia postępowań w sprawach np. o publiczne nawoływanie do popełnienia przestępstw na szkodę osób nieheteronormatywnych projektodawca udziela adekwatnej odpowiedzi. Zrównuje bowiem te czyny – notabene już zabronione pod groźbą kary i mające nie mniej szkodliwy potencjał – z „klasycznymi” przestępstwami z uprzedzeń, np. przestępstwami

³ Tekst dostępny <https://www.gov.pl/attachment/6472fc1a-d61e-4089-a897-21b914a76c50> dostęp 14.12.2025 r.

⁴ Zob. na ten temat np. przeglądy aktów normatywnych podane przez M. Siwickiego, *Nielegalna i szkodliwa treść w Internecie. Aspekty prawnokarne*, Warszawa 2011, a także M. Woźnińskiego, *Prawnokarne aspekty zwalczania mowy nienawiści*, Warszawa 2014.

ÓŚRODEK BADAŃ, STUDIÓW I LEGISLACJI KRAJOWEJ RADY RADCÓW PRAWNYCH

KRAJOWA IZBA RADCÓW PRAWNYCH | ul. Powązkowska 15, 01-797 Warszawa | tel.: 22 300 86 40 | kirp@kirp.pl | NIP 5261043011

kwalifikowanymi z art. 257 k.k. Zrównanie to – w sferze dbałości o jakość postępowań karnych – jest w pełni uzasadnione z punktu widzenia kryminologicznego i kryminalnopolitycznego. Trzeba także docenić to, że projektodawca odstępuje od posługiwania się frazeologizmem „przestępstwa z nienawiści”, stosując w jego miejsce sformułowanie „przestępstwo motywowane uprzedzeniami”. Jest to w pełni uzasadnione nie tylko z uwagi na kryminologiczną istotę tego rodzaju przestępstw (decydujący dla ich bytu jest dyskryminacyjny wybór ofiary, a nie kierujące sprawcą emocje czy uczucia), ale także na względy karnomaterialne (decydująca jest karygodna motywacja, a nie jedynie pobudka). Na aprobatę zasługuje także to, że projektodawca obejmuje zakresem regulacji tzw. przestępstwa z asumpcji, tj. te wszystkie przypadki, gdy kryterium wyboru ofiary „strzela poza cel”, tj. gdy cecha przynależności ofiary jest nie rzeczywista, ale tylko wyobrażona (domniemywana) przez sprawcę.

Wreszcie, § 3 zawiera przepis o wejściu w życie rozporządzenia. Wskazana data 1.01.2026 r. umożliwi ocenę funkcjonowania tego aktu normatywnego w pełnym okresie statystycznym już z końcem 2026 roku, co trzeba ocenić bardzo pozytywnie.

5. Uzasadnienie szczegółowych rozwiązań organizacyjnych.

Poza wskazanymi wyżej motywami zasadniczymi (dotyczącymi przyczyn podjęcia tej inicjatywy legislacyjnej), uzasadnienie projektu wskazuje na powody, którymi kierował się projektodawca przy wyznaczaniu jednostek prokuratury, w których będą prowadzone sprawy o przestępstwa motywowane uprzedzeniami. Uwzględniono tu mianowicie:

- 1) lokalizację jednostek;
- 2) liczbę przestępstw motywowanych uprzedzeniami na danym obszarze;
- 3) doświadczenie prokuratorów z poszczególnych jednostek w zakresie

prowadzenia postępowań w sprawach o przestępstwa motywowane uprzedzeniami.

W tej mierze projekt należy ocenić jako adekwatnie umotywowany.

Za uzasadnione także należy uznać zamierzenie, aby „(...) wszystkie sprawy o przestępstwa motywowane uprzedzeniami prowadzone będą docelowo przez 30-45-osobową grupę prokuratorów z wyznaczonych jednostek. Prokuratorów tych będzie można regularnie szkolić (...) skupienie tych postępowań w rękach tak nielicznej grupy

OŚRODEK BADAŃ, STUDIÓW I LEGISLACJI KRAJOWEJ RADY RADCÓW PRAWNYCH

KRAJOWA IZBA RADCÓW PRAWNYCH | ul. Powązkowska 15, 01-797 Warszawa | tel.: 22 300 86 40 | kirp@kirp.pl | NIP 5261043011

prokuratorów (...) nie tylko będzie stanowiło realne odciążenie pozostałych prokuratorów i przyniesie w ogólnym ujęciu oszczędności dla prokuratury, ale nade wszystko zapewni stronom postępowania dynamiczne i efektywne prowadzenie ich spraw przez wysoce wykwalifikowanych prokuratorów”.

Podobnie, za uzasadnione należy uznać uargumentowanie celu i funkcji badania akt zakończonych postępowań o przestępstwa motywowane uprzedzeniami oraz stworzenia ram organizacyjnych realizacji polecenia przez Prokuratora Generalnego, Prokuratora Krajowego lub pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego takiego badania w celu wypracowania jednolitej metodyki oraz prowadzenia szkoleń w Prokuraturze Okręgowej w Warszawie.

6. Ocena proponowanych rozwiązań normatywnych.

Rekapitulację wyrażonych wyżej tez oraz ich uzupełnienie należy poprzedzić uwagą natury ogólnej.

Otóż generalna ocena projektu jest (w każdym razie: wydaje się) w moim przekonaniu pochodną poglądu każdej osoby oceniającej (w tym niżej podpisanego) o tym, czy przestępstwa motywowane uprzedzeniami⁵, stanowiące kategorię niejednorodną (obejmującą wiele różnorodnych typów przestępstw), ale mającą wspólny mianownik (dyskryminacyjny wybór ofiary w sensie kryminologicznym) są szczególną, wymagającą odpowiedniej reakcji kryminalnopolitycznej grupą przestępstw.

Teza o tym, że nie wykazują one ani specyficznego, dodatkowego ładunku kryminalnego (zawartości kryminalnej, społecznej szkodliwości), wpływającego na jednostki, grupy społeczne i społeczeństwo jako takie (w tym populacje zamieszkujące większe obszary niż tylko państwa narodowe), ani też nie wymagają przeznaczenia przez państwo specyficznych zasobów w celu poprawy jakości prowadzonych postępowań karnych (niekoniecznie tylko ścigania!), w aktualnym stanie nauk społecznych nie znosi krytyki. Innymi słowy twierdzenie, że publiczne znieważenie osoby ze względu na jego religię, zniszczenie mienia motywowane wyznaniem (religią) osób mających do tego

---

⁵ Tj. tzw. *bias/prejudice crimes*.

ÓŚRODEK BADAŃ, STUDIÓW I LEGISLACJI KRAJOWEJ RADY RADCÓW PRAWNYCH

KRAJOWA IZBA RADCÓW PRAWNYCH | ul. Powązkowska 15, 01-797 Warszawa | tel.: 22 300 86 40 | kirp@kirp.pl | NIP 5261043011

mienia tytuł prawny (w szczególności: miejsc kultu) czy publiczne pochwalanie przestępstw popełnionych na szkodę określonych grup społecznych (np. pochwalanie zgwałceń na szkodę kobiet), niczym nie różni się od typowej przestępczości kryminalnej, jest kompletnie oderwane od rzeczywistości społecznej, politycznej i prawnej. Z tych samych względów jako całkowicie błędne należy ocenić głosy przekonujące o tym, że każda osoba mająca kompetencje do przeprowadzenia postępowania w sprawie o kradzież drzewa w lesie poprowadzi prawidłowo postępowanie przygotowawcze w doniosłej społecznie, medialnej i skomplikowanej dowodowo oraz prawnie sprawie o nawoływanie do nienawiści w wystąpieniu wyborczym polityka, znieważenia grupy osób w programie satyrycznym lub rozpowszechniania potencjalnie zniesławiających i znieważających wyodrębnioną ze względu na rasę grupę osób wiadomości za pomocą komunikatorów internetowych z anonimowego (*prima facie*) konta.

Jeżeli uczciwie traktuje się dorobek przeszło 40 lat badań nad tego rodzaju przestępczością, konkluzje są oczywiste: przestępstwa motywowane uprzedzeniami są szczególnie doniosłe społecznie i przez to wymagają odpowiedniej reakcji.⁶

Co istotne, projekt nie wkracza w sferę zastrzeżoną do wyłącznej kompetencji ustawodawcy, nie poszerza bowiem zakresu karalności; na potrzeby określania właściwości wyznaczonych prokuratur stosuje jednak specyficzne, adekwatne kryteria ustalenia, jakie (potencjalnie) czyny powinny być powierzone tym jednostkom. Trudno bowiem uzasadnić przyczyny, dla których np. sprawy dotyczące aktów antysemitckiego wandalizmu na terenie Muzeum Auschwitz-Birkenau miałyby być prowadzone przez jednostkę właściwą miejscowo, a dokonane w tym samym miejscu znieważenie osób narodowości polskiej – nie (tylko drugie z podanych jako przykłady przestępstw stanowi *sui generis*, „tradycyjne” przestępstwo z uprzedzeń). Zaproponowane w projekcie rozwiązanie natury karnoprosesowej i organizacyjnej należy do zakresu kompetencji Ministra Sprawiedliwości i stanowi odpowiedź na pilną potrzebę społeczną profesjonalizacji postępowań w sprawach o tego rodzaju przestępstwa.

---

⁶ Zob. np. N. Taylor (red.) *Bias Crime. The Law Enforcement Response*, Chicago 1991, B. Jacobs, K. Potter, *Hate Crimes. Criminal Law & Identity Politics*, Nowy Jork 1998, V. Jenness, R. Grattet, *Making Hate a Crime. From Social Movement to Law Enforcement*, Nowy Jork 2001 i in.; przegląd stanowisk zaprezentowałem w opracowaniu M. Woiński, *Prawnokarne aspekty zwalczania mowy nienawiści*, Warszawa 2014.

OŚRODEK BADAŃ, STUDIÓW I LEGISLACJI KRAJOWEJ RADY RADCÓW PRAWNYCH

KRAJOWA IZBA RADCÓW PRAWNYCH | ul. Powązkowska 15, 01-797 Warszawa | tel.: 22 300 86 40 | kirp@kirp.pl | NIP 5261043011

Poza zakresem oceny pozostaje przy tym katalog jednostek, którym powierzono do prowadzenia tego rodzaju postępowania. W tej mierze jedynie kryteria ich doboru można poddać analizie, i – jak wskazano wyżej – wyniki tej analizy uzasadniają opinię aprobującą.

Powracając do kwestii zasadniczej, tj. pytania, czy prowadzenie postępowań w sprawach o przestępstwa motywowane uprzedzeniami wymaga przeznaczenia odpowiednich zasobów państwa, należy zwrócić uwagę na drugi istotny aspekt zagadnienia, tj. specyfikę postępowań karnych w tego rodzaju sprawach. Może przecież być tak, że mimo dostrzeżenia szczególnej wagi tego rodzaju przestępczości tworzenie szczególnych ram organizacyjnych postępowań przygotowawczych o takie przestępstwa będzie niekonieczne, a nawet nadmiarowe. Kwestia ta sprowadza się do pytania, czy w sprawach o przestępstwa motywowane uprzedzeniami wystarczające dla zapewnienia odpowiedniej ich jakości będzie standardowe przygotowanie i przeciętna wrażliwość prokuratora liniowego, do którego referatu taka sprawa trafia statystycznie raz na dwa lub więcej lat.

W tym zakresie należy w pełni poprzeć uzasadnienie projektu, zwracając uwagę na kilka kwestii dodatkowych.

Po pierwsze, przestępstwa motywowane uprzedzeniami budzą zrozumiałe i najczęściej bardzo poważne zainteresowanie społeczne. Z tego powodu sprawność postępowań w sprawach tych przestępstw jest szczególnie istotna z punktu widzenia realizacji praw jednostek oraz spełnienia obowiązków państwa, co ma znaczenie ogólnoprawne i indywidualnoprzewencyjne.

Po drugie, przestępstwa motywowane uprzedzeniami w tej subkategorii, która jest popełniana przy użyciu Internetu, wymagają doświadczenia w prowadzeniu specyficznych czynności dowodowych, w tym przy posłużeniu się informacjami jawnoźródłowymi, bazami danych, a także umiejętnym i efektywnym korzystaniu z pomocy prawnej, z uwzględnieniem specyfiki systemu prawnego państwa wykonania wniosku o pomoc prawną. Kompetencje takie zdobywa się prowadząc tego rodzaju sprawy regularnie i często, a nie doraźnie, raz na kilka lat.

ÓŚRODEK BADAŃ, STUDIÓW I LEGISLACJI KRAJOWEJ RADY RADCÓW PRAWNYCH

KRAJOWA IZBA RADCÓW PRAWNYCH | ul. Powązkowska 15, 01-797 Warszawa | tel.: 22 300 86 40 | kirp@kirp.pl | NIP 5261043011

Po trzecie, ocena prawna konkretnych zachowań, w szczególności stanowiących akty mowy, potencjalnie chronionej prawami i wolnościami o charakterze konstytucyjnym i konwencyjnym (w tym swobody wypowiedzi, której ramy są dookreślane przez orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka), jest – w warstwie wykładni odpowiednich przepisów karnomaterialnych oraz subsumcji – zdecydowanie trudniejsza, niż typowych przestępstw kryminalnych. Wymaga to odpowiedniego przygotowania merytorycznego, wiedzy na temat orzecznictwa trybunałów międzynarodowych, Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych, a także konsekwencji w dokonywaniu tożsamyh (podobnych) ocen prawnych w przypadkach podobnych. Takie zaś właściwości postępowań, przy rozproszeniu ich na wszystkie liniowe jednostki organizacyjne prokuratury i wszystkich prokuratorów liniowych, są pozorne (w istocie: fikcyjne).

Po czwarte, koncentracja postępowań w kilkunastu jednostkach, w referatach 30-45 prokuratorów, znakomicie ułatwia wypracowanie i realizację wspólnego standardu oceny prawnej oraz rzetelności i sprawności postępowań. Jeżeli w tego rodzaju sprawach ma zostać zapewniona faktyczna równość broni sprawców przestępstw i organów ścigania, specjalizacja prokuratorów jest konieczna.

Po piąte, taka organizacja pracy umożliwia prowadzenie rzeczywistych, efektywnych szkoleń, koniecznych z uwagi na specyfikę tego rodzaju przestępczości. Powinny one obejmować nie tylko kwestie karnomaterialne, procesowe i kryminalistyczne (w tym związane z zabezpieczaniem dowodów elektronicznych, korzystaniem z informacji jawnoźródłowych oraz realizacją pomocy prawnej), ale także językoznawcze. Dość powiedzieć, że prawidłowa ocena zachowań potencjalnie stanowiących tzw. mowę nienawiści wymaga np. wiedzy o leksykalnych aspektach socjolektu, kolokwialnie rzecz ujmując, internetowych hejterów (np. znaczenia słowa „Żymianie”). Wiedza i doświadczenie w tego rodzaju sprawach powinny skutkować optymalizacją zasobów, w efekcie zmniejszyć koszt ekonomiczny (np. ograniczenie do koniecznego minimum postanowień o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego) i społeczny (zapewnić efektywność obiektywną, a także wzmocnić subiektywne przekonanie adresatów norm o skuteczności i jednolitości ocen przypadków podobnych

OŚRODEK BADAŃ, STUDIÓW I LEGISLACJI KRAJOWEJ RADY RADCÓW PRAWNYCH

KRAJOWA IZBA RADCÓW PRAWNYCH | ul. Powązkowska 15, 01-797 Warszawa | tel.: 22 300 86 40 | kirp@kirp.pl | NIP 5261043011

przez organy ścigania, wyeliminować przypadki oczywiście niezasadnych decyzji procesowych, narażających na szwank wizerunek prokuratury itd.). Na tym tle trzeba jeszcze wspomnieć, że daleko bardziej efektywne jest szkolenie prokuratorów referentów (których liczba jest niewielka), niż koordynatorów; wyniki rywalizacji sportowej rozstrzygają przecież ostatecznie umiejętności zawodników, a nie selekcyonerów czy wizytatorów.

Po szóste wreszcie, prowadzenie tego rodzaju postępowań wystawia prokuratora referenta na ocenę społeczną znacznie dalej idącą, bardziej krytyczną i często nieuzasadnioną, niż w innych kategoriach spraw. Korpus doświadczonych prokuratorów, w których programach szkoleń powinny znaleźć się także umiejętności miękkie oraz elementy wsparcia psychologicznego, wpłynie w tej mierze na lepszą realizację zadań prokuratury. Nie chodzi przy tym tylko o to, aby przestępstwa motywowane uprzedzeniami ścigać, ale aby w sposób systemowo spójny i w oderwaniu od aktualnych preferencji i przekonań innych organów władzy publicznej prowadzić postępowania karne w tego rodzaju sprawach, podejmowane decyzje procesowo odpowiednio uzasadniać (również wtedy, gdy są to postanowienia o odmowie wszczęcia albo umorzeniu postępowania przygotowawczego), i poprzez dokonywanie zbieżnych ocen podobnych przypadków wpływać także na orzecznictwo sądowe, kierując dobrze uzasadnione skargi oskarżycielskie i oczekując określonych rozstrzygnięć w przedmiocie winy i kwalifikacji prawnej czynu, kar, środków karnych, przepadku, środków kompensacyjnych i innych rozstrzygnięć, realizując cele prawa karnego materialnego i procesowego.

7. Konkluzje.

Z powyższych względów opiniowany projekt należy ocenić jednoznacznie pozytywnie.